

АНТРОПОНІМНИЙ ЕТНОСИМВОЛ SPIEßER В НІМЕЦЬКОМУ ЛІНГВОСОЦІУМІ

Сучасний рівень розвитку лінгвістики передбачає використання міждисциплінарного підходу до вивчення мовних явищ. Етносимвол органічно пов'язаний з культурою, свідомістю та мовою, зберігає і передає культурну інформацію. Етносимвол має фонетичні, семантичні та граматичні властивості мовних знаків, однак відрізняється від них додатковими семами, які відображають етноментальну самотутність певного лінгвосоціуму. Одним із видів символів є антропонімічні етносимволи. Вони позначають узагальнений образ представника певної соціальної групи в рамках конкретної культури, який може мати специфічні ознаки вербальної та невербальної поведінки, бути пов'язаним із способом життя народу та його традиціями: *аристократ, ковбой, дворянин* [1, с. 93]. У німецькому етносоціумі одним із таких символів є *Spießer* (*буржуа*).

Слово-символ *Spießer* позначає консервативну, педантичну, прискіпливу людину, яка постійно чимось не задоволена, тому воно часто асоціюється з *Klauberei, Engstirnigkeit, Regeln, pingelig, eingeschränkt denken, ordentlich, relativ wohlhabend*. Процес формування символічного значення зазначеного етносимволу має тривалу історію. Лексема *der Spießer* з'явилася в німецькій мові ще в Середні віки і позначала охоронця міста зі списом в руках (*der Spieß – стис*). З появою вогнепальної зброї слово отримує негативний підтекст і вказує на консервативність та обмеженість людей, які продовжували використовувати списи. Згодом слова *der Spießer* та *spießig* почали позначати самовпевнених, егоїстичних людей, які не визнають нововведень тільки тому, що їм складно до них звикнути: *das ist echt voll spießig, du alter Spießer*.

Стереотипними синонімами слова *spießig* є *Schäferhund* та *Schrebergarten*. Лексема *der Schäferhund* позначає породу собак, виведену у Німеччині. До Першої світової війни *der Schäferhund* був символом надійності та відданості, в 1899 р. заснована асоціація «Verein für Deutsche Schäferhunde». З приходом до влади націонал-соціалістів лексема отримує негативну семантику, стає об'єктом нациської пропаганди: німецькі вівчарки використовуються для охорони концентраційних таборів, тому символізували жорстокість і терор. Асоціюватися з буржуазією німецька вівчарка почала тільки після 68-х років, оскільки її часто використовувались в домашньому господарстві. [2, S. 165-168].

Буржуа були заможними людьми та часто володіли невеликими земельними ділянками, які називалися *der Schrebergarten*. Зазначене слово утворилося від імені німецького лікаря та педагога М. Шребера (Moritz Schreber), який намагався прищепити дітям любов до ігор на свіжому повітрі. Після смерті лікаря на місці, де відбувалися ігри, почали будувати

невеличкі будиночки, які назвали на його честь. Типово міщанськими є також гардини з мереживом (*Spitzen-Gardinen*) та дерев'яні меблі з селянського дуба (*Eiche rustikal*). Дуб символізує багатство, оскільки росте довше порівняно з іншими деревами, відповідно зроблені з нього речі є ціннішими.

Лінгвокультурний аналіз слова *Spießer* вказує на те, що антропонімічні етносимволи мають національно марковану семантику, відображають специфіку соціальних відносин у певному етнічному співтоваристві та є репрезентантами аксіологічних настанов культури.

Література

1. Приходько А. М. Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики / А. М. Приходько – Запоріжжя : Прем'єр, 2008. – 332 с.
2. Winther A. Dem Deutschen Volke / Amelie Winther. – München : DSZ-Verlag, 2009. – 207 S.